NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

S-sak 24/14

23.09.2014
Arkiv: 2014/12938-JIR
Saksansvarlig: Berit J. Kjeldstad
Saksbehandler: Jon Inge Resell

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: STUDIEPROGRAMPORTEFØLJEN - ENDRINGER 2015/16 – VIDERE UTVIKLING

Tilråding

1. Styret oppretter de foreslåtte studieprogram som vist i vedlegg 1 del A, fra og med studieåret 2015/16.

2. Styret legger ned de foreslåtte studieprogram som vist i vedlegg 1 del B, fra og med studieåret 2015/16.
   Det forutsettes at studenter som allerede er tatt opp til programmene får fullføre innenfor normert studietid. Fakultetene avgjør individuelle tilpassinger ut over dette.

3. Styret overfører vertsfakultetsansvaret for det toårige, internasjonale studieprogrammet MSc in Coastal Development fra Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT) til Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT) fra og med innværende studieår 2014/15.

4. Styret overfører ansvaret for gradstildelingen for uteksaminerte kandidater ved det toårige, internasjonale studieprogrammet MSc in Natural Resources Management til NT-fakultetet.

5. Styret støtter Rektor i det videre arbeidet med å forenkle og konsentrere studieporteføljen.

Formålet med saken

Saken gjelder endringer i NTNUs studieprogramtilbud fra 2015/16. Den er en direkte oppfølging av styresaken i juni der styret diskuterte langsiktige endringer i studieprogramtilbudet. Det er relativt få endringer i forslaget for kommende studieår, men vi ser en gradvis dreining mot økt konsentrasjon og profilering. Endringene er i tråd med intensjonen om å skape mer robuste studieprogram.

Saken inneholder også en kort orientering om det pågående utviklingsarbeidet som gjøres for å følge opp Styrets ønske fra junimøtet om å få en mer overordnet strategisk tilnærming til studieporteføljeutviklingen, herunder intensjonen om å kunne fremme ytterligere oppryddinger framover. NTNU må uansett resultat av den pågående nasjonale strukturprosessen (SAKS) videreføre dette arbeidet med henblikk på en framtidsrettet og samfunnsrelevant portefølje.

1. Foreslåtte endringer i studieprogramporteføljen 2015/16

Først i saken omtaler vi de konkrete og reelle nye opprettelser og nedleggelser. Deretter omtaler vi justeringer i porteføljen som ikke innebærer reelt nye tilbud.

Rektor foreslår at det opprettes et nytt internasjonalt masterprogram innen Public Health ved DMF. Programmet er tenkt å bli et bredt program som vil inneholde flere studieretninger innenfor folkehelsearbeid. I det første vil det tilbys kun en studieretning; Global Health, med halvparten nordiske og halvparten internasjonale studenter, totalt 20 studenter til å begynne med, og disse plassene vil måtte tas av fakultetets ordinære samlede opptaksramme. Det nye studietilbudet vil bestå av en kombinasjon av eksisterende metodeemner (30 studiepoeng/stp.) og nye studieprogramspesifikke emner (30 stp.) i tillegg til masteravhandlingen (60 stp.). DMF viser at dette vil la seg gjennomføre, og fakultetet imøtekommer kravene til kompetanse og forskingskopling samt de øvrige kravene i kravspesifikasjonen.

Rektor foreslår opprettet et nytt integrert, femårig lektorutdanningsprogram i kroppsøving og idrett ved SVT. Vi har i dag 225 studieplasser samlet sett for de femårige, integrerte lektorutdanningsprogrammene. Dersom NTNU ikke får utvidet denne rammen neste år, så er SVT-fakultetet og FUL (Forvaltningsutvalget for lektorutdanningene ved NTNU) innstilte på at de stipulerte 20 studieplassene her tas av den eksisterende rammen på 225 eller av SVT-fakultetets øvrige samlede opptaksramme. Markedsvurderingene, samfunnsrelevansen og de faglige forutsetningene for opprettelse samt de øvrige punktene i kravspesifikasjonen for nye studieprogram er godt dokumenterte av fakultetet. Det forutsettes imidlertid at SVT her løpende vurderer eventuelt faglig samarbeid med DMF og institutt for bevegelsesvitenskap framover.

Videre foreslår Rektor å opprette to nye videreutdanningstilbud i form av to internasjonale, erfaringsbaserte masterprogram på 90 studiepoeng. Erfaringsbaserte mastertilbud går utenfor den ordinære opptaksrammen da de skal ta sikte på å være selvfinansierende, slik at fakultetet eller fakultetene i henhold til avtalt samarbeid må innestå for risikoen i disse forbindelser. Rektor fastsetter nivået på egenbetalingen etter forslag fra fakultetene i samråd med NTNU Videre/Seksjon for fjernundervisning, etter- og videreutdanning ved Studieavdelingen, hvilket betyr at fakultetene i samråd med NTNU Videre må komme tilbake med endelige beregninger og forslag til dette før iverksettelsen av programmene.

Det første av disse to nye videreutdanningstilbudene er et internasjonalt, erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng med benevnelsen Master of Science in Management. SVT vil være vertsfakultet i samarbeid med IVT, og det forutsettes at det inngås en avtale mellom de to fakultetene. Studietilbudet foreslås opprettet etter forespørsel fra virksomheter som er under opprettelse i Myanmar, men det er også interesse fra annet hold. Etablering av virksomheter utenfor OECD-området gir utfordringer med å skape en felles ledelseskultur og dette programmet tar sikte på å dekke utdanningsbehovet for skandinaviske bedrifter. Intensjonen er å bidra til økt verdiskaping i lav- og mellominntektsland samt bidra til NTNUs visjon om Kunnskap om en bedre verden. Det tas sikte på 30-40 studenter per kull. I tillegg til avtalen mellom de to fakultetene forutsettes det også at avtale med de aktuelle eksterne samarbeidspartnere kommer på plass. SVT kan som vertsfakultet gis myndighet på vegne av NTNU til å inngå slik avtale. I avtalen med eksterne parter må alle forhold omkring undervisnings- og eksamenslokaler avklares. Avklaring av markedsføring og rekruttering samt studentopptak og studentbetalingen må også inngå i avtaleverket.

Det andre nye videreutdanningstilbudet er et erfaringsbasert, internasjonalt masterprogram på 90 studiepoeng innen olje- og gassteknologi. Ansvarlig fakultet vil være IVT. Det ligger et omfattende grunnlagsarbeid med markedsundersøkelser og utarbeidelse av studieplanskisser bak dette forslaget. Tiltaket ble initiert allerede i 2012 av NHO-foreningen Norsk Industri, og etter en viss stillstand i utviklingen ser en nå et behov for studiet fra og med høsten 2015. Fakultetet vurderer det slik at studieprogrammet vil være økonomisk bærekraftig med 15 studenter per spesialisering. Det legges opp til fleksibilitet med tanke på spesialiseringene framover. I første omgang planlegges oppstart med

to studieretninger, henholdsvis sikkerhet/pålitelighet og drift/vedlikehold. Avhengig av de kommende endringer og svingninger i markedssituasjonene vil andre aktuelle spesialiseringer framover kunne være for eksempel subsea og økt utvinning.

Rektor foreslår at det toårige internasjonale masterprogrammet i medisinsk teknologi (120 stp.) legges ned. Dette skjer på bakgrunn av forslag fra vertfakultetet NT og samarbeidsfakultetet IME. Programmet har hatt få studenter, og noen av spesialiseringsmulighetene innen programmet vil bli tilbudt videre innen andre, større og mer faglig brede studieprogram som de internasjonale programmene i bioteknologi og fysikk ved NT.

Det toårige masterprogram i industriell design (120 stp.) ved IVT foreslås omgjort til et internasjonalt program, og intensjonen er å øke rekrutteringen som har vært gjennomgående svak. Rent formelt innebærer dette at det eksisterende programmet legges ned og at det nye internasjonale opprettes.

Vårt erfaringsbaserte masterprogram på 120 studiepoeng i helseinformatikk der DMF er vertsfakultet og IME er samarbeidende fakultet foreslås redusert til 90 stp. Dette både av faglige grunner og for å møte utfordringer med rekruttering og ressursbruk. Endringen medfører at det formelt sett etableres et nytt studieprogram på 90 stp. og at det eksisterende på 120 stp. legges ned.

Videre gjøres masterprogrammet i lærerprofesjon og yrkesutøvelse (120 stp.) ved SVT-fakultet om til en studieretning under masterprogrammet i fag- og yrkesdidaktikk samtidig som programmet endrer navn til master i fag- og yrkesdidaktikk og lærerprofesjon. Dette impliserer en formell nedleggelse av det eksisterende programmet.

NTNU ved IVT vil fra oppstarten høsten 2015 være med som samarbeidspartner i MSc-programmet in Cold Climate Engineering. Dette er allerede vedtatt opprettet ved vedtakspunkt 3 i S-50/13, og programkonsortiet har mottatt ekstern fellesstøtte på 1,1 mill. DKR fra Nordisk Ministerråd (NMR) sine Nordic Master Programme/NMP-midler via Senter for internasjonalisering (SIU) høsten 2013. Ved søknader om slike midler forplikter institusjonene seg til å opprette fellesprogrammene ved imøtekommelsen av søknadene. Dette er et program innenfor Nordic Five Tech/N5T-alliansen og anses som strategisk viktig, og Danmarks Tekniske Universitet/DTU er koordinatorinstitusjon. Det tas sikte på 20 studenter samlet. Fakultetene har blitt spurt om de har eventuelle søknadsdeltakelser på gang med henblikk på SIUs NMP-søknadsrunde i høst med frist 15. november 2014, men det er ikke meldt inn noen slike tiltak.

Vertsfakultetsansvaret for det toårige, internasjonale studieprogrammet MSc in Coastal Development (120 stp). overføres fra IVT-fakultetet til NT-fakultetet fra og med inneværende studieår 2004/15. Det tilligger normalt vertsfakultetsansvaret å uteksaminere kandidater ved de aktuelle program, men ved opprettelsen av det toårige, internasjonale studieprogrammet MSc in Natural Resources Management ble det vedtatt (S-65/06) at det for dette programmets vedkommende skulle utstedes vitnemål ved det fakultet hvor kandidaten får sensurert sin masteroppgave. Dette justeres nå formelt ved at ansvaret for gradstildelingen for uteksaminerte kandidater ved programmet tillegges NT som programmets vertsfakultet.

De foreslåtte endringer er diskutert i ulike fora i organisasjonen. Forvaltningsutvalgene for henholdsvis sivilingeniør- og lektorutdanningene (FUS og FUL) støtter endringene inne sine mandatområder.

Rektor orienterer Styret om at det vedtas å legge ned to årsstudier fra og med studieåret 2015/16 (jfr. pkt. C i vedlegg 1). Det ene er årsstudiet i kroppsøving og idrett ved SVT, og det må ses i sammen-

heng med forslaget om opprettelse av det nye femårige lektorutdanningsprogrammet i kroppsøving og idrett. Det andre er årsstudiet i KRL ved HF, som har hatt få studenter over lengre tid.

2. Videre arbeid med utvikling i NTNU sitt studietilbud
Rektor har intensivert arbeidet med utvikling av studieporteføljen siden dette er et av virksomhetsmålene for 2014. Formålet med å se på tilbudet av studieprogram samlet er å styrke kvaliteten i utdanningene. Det har vært en nasjonal diskusjon om antallet studietilbud i universitets- og høgskolesektoren i Norge er for høgt. Likedan om institusjonene har for mange studietilbud med få studenter. Det har vært viktig for Rektor å sette dette spørsmålet på agendaen ved NTNU.

Det er satt i gang prosjekt på flere fakultet for å vurdere enkeltstudieprogram og det totale tilbudet. I Rektors forslag for kommende studieår er det foreslått relativt få konkrete endringer, men vi ser at flere fakultet gir tilbakemelding på at de jobber videre med å utvikle en mer robust og generisk profil på sine samlede studietilbud. Forslaget om opprettelse av masterprogrammet Public Health er et slikt eksempel, hvor det på sikt er aktuelt å samle flere studieretninger under. Tilsvarende overbygning legger DMF opp til innen klinisk helsevitenskap, som er det andre hovedområdet for deres toårige masterprogram.

Innenfor NTNUs hovedprofil har vi dag mange toårige, internasjonale masterprogram med relativt få studenter. De fleste av disse programmene er like fullt knyttet til robuste fagmiljøer, og de reelle størrelsene på studentgruppene er som regel større enn antallet studenter på studieprogrammet. Det skyldes at en i stor grad bruker samme emnet i flere studieprogram. Det gir fordeler, men også en god del ulemper. Flere fakultet, spesielt IVT, ønsker på sikt færre toårige masterprogram med bredere profil. En ser altså for seg et opplegg der en samler flere av de toårige mastertilbudene innen noen mer generiske og fortrinnsvis internasjonale program. Ved sammenslåing av våre toårige norske og internasjonale masterprogram på teknologiområdet er en av utfordringene knyttet til NTNUs politikk på området i form av gjeldende styrevedtak angående bruk av norske gradsbenevnelser/kandidattitler. En rapport der handlingsrommet ved endring av studieprogramporteføljen ble utarbeidet i juni, og dette arbeidet følges nå opp i organisasjonen. Dette ved at vi blant annet ser på hva som kan og bør gjøres for å utvide dette handlingsrommet, hvilket både innebærer institusjonelle endringer og mulige nasjonale initiativ.

Ved HF har en over tid hatt en utfordring med flere små studieprogram. Også her kan fagmiljøene være robuste, men HF sliter med rekruttering til flere program. Fakultetet har derfor satt i gang en prosess der utviklingen av studieprogramporteføljen ses i sammenheng med strategisk personalplan for vitenskapelige stillinger. Kvaliteten i utdanningen skal styrkes i utviklingen av framtidas studieprogramportefølje, og fokus legges på oppfølging av studenter og nye studieformer. HF varsler at de vil legge fram mer omfattende endringer i tilbudet fra studieåret 2016/17 og framover. En start på prosessen ses i denne saken ved at årsstudiet i KRL med få studenter over flere år foreslås nedlagt. HF ser på mulige alliansepartnere nasjonalt innen SAK-samarbeid. Fakultetet arbeider nå konkret med et samarbeid med Universitetet i Bergen innenfor fransk og tysk. Hensikten er å styrke kvaliteten i utdanningen og forskningen i de to fagene og bidra til å utvikle digital kompetanse. Det vurderes muligheter for felles studieprogram. Sonderinger med Universitetet i Oslo er også igangsatt.

Styret presiserte i juni at det ønsker å ha innflytelse på utviklingen av den samlede profilen og strukturen på vår helhetlige studietilbudsportefølje. Samtidig ga Styret signal om at det ikke lenger ønsker å få seg forelagt saker som innebærer vurdering og vedtak om enkeltstående studieprogram. Rektor arbeider i samsvar med dette med en sak om forslag til et nytt, samlet sett av overordnete retningslinjer og kriterier for porteføljeutvikling, Det finnes mange slike føringer blant annet i form av styrevedtak om gradstildelinger samt styre- og rektorvedtak angående tematiske satsingsområder

og internasjonal handlingsplan og annet. Det er naturlig at vi ser utviklingen av de overordnete kriteriene i sammenheng med både vår dynamiske kravspesifikasjon for nye enkeltstående studieprogram som revideres hvert halvår, og vårt arbeid med etablering av periodiske, femårige evalueringer av alle eksisterende studieprogram. Mange av de samme momentene nødvendigvis vil inngå her. Kvalitetssikringssystemet pålegger nemlig alle fakultet å gjennomføre dybdeevaluering av alle studieprogram hvert femte år, og NOKUT bebuder i sin nye strategi styrking av utdannings-evalueringer framover.

I samme sak som de overordnete kriteriene fremmes vurderer Rektor å fremme forslag om delegering av myndigheten til å opprette og nedlegge enkeltstående studieprogram fra Styret til Rektor. Det følger av universitets- og høgskoleloven at det er adgang til å foreta en slik delegasjon. De gjeldende bestemmelsene i universitets- og høgskoleloven gir imidlertid ikke adgang til å delegere fastsettelsen av opptaksrammene til de enkeltstående studieprogram og studieretninger som det er egne opptak til. Kapasitets- og ressurshensyn gjør at en må regulere adgangen til de ulike studietilbud, og det er et krav etter loven at *styret selv* må vedta dette, jfr. § 3-7 (5). Begrunnelsen for at loven i sin tid la myndigheten til institusjonens styre var at dette var en innskrenkning av retten til opptak for den som hadde studiekompetanse.

Utvikling av studietilbudet ved NTNU vil uansett forbli et kontinuerlig arbeid som henter signaler fra samfunnets behov, nasjonalt og internasjonalt, samt våre egne krav om kvalitet og arbeidsrelevans.

Vedlegg 1:	Utfyllende vedlegg til tilrådingens punkt 1 og 2 om styrets vedtak om opprettelser og nedleggelser av studieprogram, samt oversikt over Rektor og fakultetenes endringer.
Vedlegg 2:	Samlet grafisk framstilling av studieprogramporteføljen med endringer 2015/16.
Lenke:	Fakultetenes forslag: AB – DMF – HF – IME – IVT – NT – SVT. Uttalelse om fakultetenes forslag fra forvaltningsutvalgene: FUS – FUL.